

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
Ingvar Olofsson
010-2245676

BESLUT
2018-03-15

Diarienummer
511-8572-2018
Dossienummer
1461-2216

Sida
1(11)

Beslut om bildande av naturreservatet Eds barrskog och våtmarker i Melleruds kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syftet med naturreservatet
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Beslut om föreskrifter
Ärendets handläggning
Länsstyrelsens bedömning och motivering
Upplysningar
Ersättningstalan
Kungörelse
Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutskarta
Bilaga 2. Karta med sträckning för drivning av virke
Bilaga 3. Översiktskarta
Bilaga 4. Skötselplan med bilagor
Bilaga 5. Sakägarförteckning
Bilaga 6. Sändlista

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker
NVR ID:	2048151
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Mellerud
Ungefärlig mittpunkt:	N 6509609, E 339923 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet är beläget sex kilometer väster om Dals Rostock
Fastigheter och ägare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 5)</i>
Nyttjanderättsinnehavare:	<i>Enligt sakägarförteckning (bilaga 5)</i>
Areal (ha):	22,3, varav 0,6 är vatten
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Naturgeografisk region:	21a, Dalslands kuperade skogslandskap

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen utser Västkoststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer.
- Bevara områdets naturskogar, våtmarker, tjärnar och vattendrag.
- Bevara områdets orörda karaktär med dess ekosystem.
- Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgoda behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- Avverkningar, gallringar och andra skogsbruksåtgärder förbjuds.
- Sumpskog, äldre barrblandskog och äldre barrskog, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.
- Exploatering av området genom bebyggelse, vägdragning m m förbjuds.
- Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Det aktuella området ligger inom Kroppefjälls-området som är värdefullt på grund av naturvärden knutna till våtmarkerna och områdets vildmarkskaraktär, med förekomst av en rad olika typer av mossar, kärr och sumpskogar, samt äldre naturskogsliknade barr- och blandskogar med förekomst av skyddsvärda arter. Tre olika myrområden på Kroppefjäll ingår i Myrskyddsplanen för Sverige. Dessa myrområden är Smörkulle mossarna och Barlindemaden, Ekelundsmossen och Björnemosarna, samt Marketjärns mossarna och Klovstensmossen. Eds barrskog och våtmarker är belägen inom myrområdet Smörkulle mossarna och Barlindemaden.

Stora delar av naturreservatet ligger inom en värdestrakt för skog (Edsleskog-Dalformationen), utpekad av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Med värdestrakt avses ett landskapsavsnitt med särskilt höga ekologiska bevarandevärden. Värdestrakter

har en väsentligt högre täthet av värdekärnor för djur- och växtliv inklusive biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer än vad som finns i vardagslandskapet.

Under 2014 påbörjade Länsstyrelsen ett reservatsarbete i de tre myrområdena. Förutom våtmarkerna inom myrområdena bör även de delar som idag utgörs av äldre spontant uppkomna skogar skyddas från ingrepp i form av kalavverkningar eller andra skogsbruksåtgärder. Naturreservaten ska också öka allmänhetens möjlighet till naturupplevelser. Förutom bildandet av naturreservatet Eds barrskog och våtmarker pågår arbete med reservatsbildning för hela Ekelundsmossen och Björnemossarna, samt delar av Marketjärnsmossarna och Klovstensmossen.

I naturreservatet Eds barrskog och våtmarker finns en del våtmark som ingår i det större våtmarkskomplexet Smörekullemossarna och Barlindemaden, men merparten är skog. En del av skogen har mycket höga naturvärden såsom sumpskog på översilningsmark med stort inslag av al, björk, enstaka tallar och mycket rikligt med död ved, samt en äldre varierad barrblandskog med måttligt-rikligt inslag av död ved. Det finns också höga naturvärden i form av gles hållmarkskog med äldre tall och i form av talldominerad barrblandskog med inslag av äldre gran. Ytterligare sumpskogar och hållmarkstallskogar med vissa naturvärden finns också. Flera signalarter som indikerar höga naturvärden är funna i området.

Områdets naturvärden skulle försvinna om skogsbruk bedrevs. Naturvärdena i området är följaktligen oförenliga med konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering. Genom naturreservatsbildning undanröjs de hot mot naturvärdena som konventionella skogsbruksmetoder och annan exploatering utgör. Längs naturreservatets norra gräns löper Karolinerleden (Karl XII:s väg) som är en av de mest populära vandringslederna i Dalsland.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

- A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vatten-områden (7 kap. 5 § miljöbalken)*

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Uppföra vindkraftverk, mast eller liknande.
3. Anlägga väg.
4. Anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
5. Anordna upplag.
6. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
7. Avverka, ta bort, flytta upparbeta eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande.
8. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel.
9. Inplantera för trakten främmande djur eller växter.
10. Framföra motordrivet fordon.

Föreskrifter enligt A gäller inte i följande fall:

- Uttransport av virke med skotare eller liknande fordon får ske i anslutning till sträckning markerad på beslutskarta (bilaga 2), på fastigheten Ed 1:35. Uppkommer skador ska dessa återställas (A:10).
- Uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare, fyrhjuling eller motsvarande (A:10).
- Vid reparation och underhåll av Karolinerleden, Karl XII:s väg, (A:6, A7).
- Borttagande av träd som riskerar att falla ner eller har fallit över Karolinerleden (Karl XII:s väg). Träd som har stått inom naturreservatet ska återläggas som död ved inom naturreservatet (A:7).
- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs/anläggs och att följande åtgärder vidtas.

1. Naturreservatet märks ut i terrängen
2. Informationstavlor sätts upp.
3. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Sätta upp skylt, tavla, affisch, eller göra inskrift.
2. Skada levande träd och buskar, samt skada eller ta bort döda träd.

Ärendets handläggning

Under sommaren 2013 gjordes en fördjupad naturvärdesinventering inom myrskyddsplansobjektet Kroppefjäll. Information om att en inventering skulle göras skickades till markägarna innan inventeringen. Inventeringsresultatet skickades ut till alla berörda markägare i februari 2014. Dåvarande fastighetsägaren till Ed 1:35, Astrid Andersson, lämnade därefter in en avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen. Hon uppgav i kontakt med Länsstyrelsen att hon inte ville ha något skydd i form av naturvårdsavtal eller naturreservat.

Av 7 kap. 24 § miljöbalken framgår att när en fråga har väckts om att ett område ska skyddas som t ex naturreservat, får länsstyrelsen eller kommunen för viss tid dock högst tre år meddela förbud mot att sådana åtgärder vidtas utan tillstånd som berör området och som strider mot syftet med det tilltänkta skyddet. Om det finns särskilda skäl, får förbudet förlängas att gälla i ytterligare högst ett år.

Länsstyrelsen beslöt den 28 mars 2014 (Dnr 511-7505-2014) om tillfälliga förbud mot skogsbruksåtgärder m m för delar av fastigheten Ed 1:35 i Melleruds kommun. Astrid Andersson överklagade Länsstyrelsens beslut. Regeringen beslöt den 18 de-

cember 2014 att avslå överklagandet (Dnr M2014/1145/Me). Därefter har ägarförhållandena avseende Ed 1:35 förändrats. Länsstyrelsen har låtit utföra en värdering (Ersättningsutredning enligt 31 kap miljöbalken, respektive Ersättning vid upprättande av naturvårdsavtal), som färdigställdes 2016-06-30 och godkändes av Naturvårdsverket 2016-09-06. En förhandlare har också utsetts. En överenskommelse om intrångsersättning har dock inte kunnat nås.

Länsstyrelsen beslöt den 8 februari 2017 om en förlängning av tillfälliga förbud mot skogsbruksåtgärder m m för delar av fastigheten Ed 1:35. I jämförelse med Länsstyrelsens beslut den 28 mars 2014 har området som omfattades av tillfälliga förbud mot skogsbruksåtgärder m m minskats från 28,5 ha till 22,3 ha. Beslutet överklagades ej. De förlängda förbuden gäller från och med den 18 mars 2017 till och med den 17 mars 2018.

Sture Andersson, Isabella Andersson och Hannah Andersson har 2018-01-11, som berörda mark- och sakägare (ägare till fastigheten Ed 1:35), förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan. Även berörda delägare till den intilliggande Karolinerleden (Karl XII:s väg), marksamfälligheten Edstorp S:1, har 2018-01-11 förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget till naturreservat har 2018-01-11 remitterats till Melleruds kommun, SGU och Skogsstyrelsen. Berörda ägare av grannfastigheter, och Föreningen Kroppefjälls vandrare har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande 2018-01-15.

Västkoststiftelsen, Dalslands Miljö- och Energiförbund, LRF Västra Götaland, Mellersta Götalands jordägareförening, Naturskyddsföreningen Västra Götaland, Naturskyddsföreningen, Norra Älvsborg och Friluftsförbundet har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande 2018-01-11.

Sture Andersson, Isabella Andersson och Hannah Andersson har 2018-01-29 i yttrande via ombud framfört att man anser att inventeringsunderlaget är bristfälligt och signalerna i området är vanligt förekommande. De yrkar därför att förslaget att bilda naturreservat dras tillbaka. Om naturreservat ändå avses bildas anser man att vägfrågan för att nå området väster om naturreservatet måste lösas.

Efter kontakt med ombudet för Sture Andersson, Isabella Andersson och Hannah Andersson inbjöd Länsstyrelsen till ett möte 2018-02-07. Vi mötet närvarade ombudet, Åke Carlsson (Areal), Sture Andersson (delägare till fastigheten Ed 1:35), Johan Jannert (chef på Enheten för naturskydd, Länsstyrelsen) och Ingvar Olofsson (handläggare på Enheten för naturskydd, Länsstyrelsen). Vid mötet framförde ombudet och Sture Andersson de synpunkter som tidigare hade lämnats i yttrande 2018-01-29. Sture Andersson framförde också att man inte var intresserad av att ett naturvårdsavtal skulle upprättas som ett alternativ till bildande av ett naturreservat. Vid mötet meddelade också Länsstyrelsen att man inom kort kommer att meddela hur den fortsatta handläggningen av ärendet kommer att ske.

Länsstyrelsen har 2018-02-20 meddelat ombudet Åke Carlsson (Areal) att man avser att fortsätta handläggningen med inriktningen att bilda naturreservatet Eds barrskog och våtmarker. Länsstyrelsen meddelade samtidigt att ombudet kommer att bli kontaktad av utsedd förhandlare. Länsstyrelsen har 2018-02-28 meddelat utsedd förhandlare att till ombudet framföra möjligheten att även intrångsersätta markom-

rådet väster om området som kommer att omfattas av naturreservat. Utsedd förhandlare har meddelat Länsstyrelsen 2018-03-05 att markägarna inte är intresserade av förslaget att också det västra området ska ingå i ett naturreservat.

Genom att föreskriften enligt A:10 inte gäller för uttransport av virke med skotare eller liknande fordon i anslutning till sträckning markerad på beslutskarta (bilaga 2), möjliggörs för ägarna till fastigheten Ed 1:35 att få ut virke från området väster om naturreservatet Eds barrskog och våtmarker.

Melleruds kommun och Dalslands Miljö- och Energinämnd ser positivt på att naturreservatet bildas och att bildandet överensstämmer med Melleruds kommuns översiktsplan och naturvårdsprogram. Skogsstyrelsen ställer sig positiv till bildandet av naturreservatet. Melleruds kommun, Dalslands Miljö- och Energinämnd och Skogsstyrelsen har också lämnat synpunkter rörande skötselinriktningen. I Melleruds kommuns ställningstagande förutsätts att överenskommelse nås med samtliga markägare.

Vid tidpunkten för beslut har någon överenskommelse om intrångsersättningsavtal med ägarna till fastigheten Ed 1:35 inte nåtts.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

Inom naturreservatet finns ett flertal olika naturmiljöer. Västligaste delen är kupe-rad och blockrik med dominans av äldre, varierad barrblandskog med relativt rikt inslag av gammal asp och stort inslag av död ved. Tre mindre tjärnar och öppen våtmark finns även i denna västra del. Längre österut tar en gles hållmarkstallskog med äldre tall vid, som sedan övergår till en talldominerad barrblandskog med inslag av äldre gran och asp. Mitt i naturreservatet finns en tall- och björkdominerad sumpskog med inslag av våtmark. Längst i öster består skogen av en medelålders, högstammig tallskog på hållmark. Karolinerleden (Karl XII:s väg), som löper längs naturreservatets norra gräns, är en registrerad fornlämning i form av övrig kulturhistorisk lämning (RAÄ Ör 133:1). Leden är också en av de mest populära vandringslederna i Dalsland.

Motivering av beslutet

Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker har en mängd skogsbiologiskt viktiga strukturer så som äldre träd och död ved som är ovanliga i dagens, av skogsbruk präglade landskap. Sedan lång tid tillbaka har ytterst få skogsbruksåtgärder vidtagits. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av dessa viktiga strukturer. Detta har resulterat i en mosaikartad skog med mycket stora delar som idag utgör så kallade värdekärnor och andra delar som är på väg att bli värdekärnor. Dessa värden är av grundläggande vikt för att bevara livsformer som är knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik.

För att skydda områdets värden behövs ett förbud mot skogsbruksåtgärder. Dessa värden såsom rödlistade arter och signalarter (lavar, svampar, mossor och insekter) som är knutna till gamla träd och död ved skulle försvinna om skogsbruk eller annan exploatering tillåts. Naturreservatets föreskrifter är utformade så att syftet med reservatet ska uppnås. Skogsbruksåtgärder påverkar den naturliga processen och

successionen, således bör området lämnas åt fri utveckling med naturliga processer. Genom naturreservatsbildning undanröjs dessa hot och förutsättningarna för bevarande av naturskogsmiljön, med dess strukturer och därtill hörande arter, förbättras.

Urvalet av reservatsförslaget har gjorts i enlighet med de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog (från 2017 respektive 2006). Avgörande urvalskriterium har varit områdets höga värden på beståndsnivå.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Stora delar av naturreservatet ligger inom Länsstyrelsens värdetrakt för skog, Edsleskog-Dalformationen. Området omfattas av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Kroppefjäll med Teåkersälven och Stora Halängen). Delar av naturreservatet berörs av två objekt upptagna i Länsstyrelsens våtmarksinventering, varav ett har bedömts ha mycket höga naturvärden (Orm mossen m fl, rikkärr ca 5 km NV Åsmule). En mindre del av ett av Skogsstyrelsen registrerat naturvärdesobjekt ligger inom naturreservatet (objekt N 141-1996). Två sumpskogar registrerade av Skogsstyrelsen ligger delvis inom naturreservatet. Ljusa Tjärnen omfattas av strandskydd (100 m).

Karolinerleden (Karl XII:s väg) är registrerad fornlämning i form av övrig kulturhistorisk lämning (RAÄ Ör 133:1).

Enligt Melleruds kommuns översiktsplan 2010 är Södra Kroppefjäll ett landsbygdsområde som omfattas av generella riktlinjer. Vildmarksområdet ska bevaras och områden som omfattas av riksintressen ska i huvudsak skyddas från exploatering.

Miljömål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Genom beslutet om naturreservat följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla då skogsbruk förbjuds enligt A Föreskrifterna, (se 4 § Skogsvårdslagen (SFS 1979:429).

Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektshärjning i skog.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om körning i terräng enligt terrängkörningslagen och terrängkörningsförfordningen.
- Regler om fridlysning av växter och djur enligt miljöbalken och artskyddsförfordningen.
- Strandskyddsbestämmelser enligt 7 kap. miljöbalken.
- Kulturmiljölagen.
- Jaktlagstiftningen.

Reservatets gränser

Reservatets gränser sammanfaller delvis med befintliga fastighetsgränser, se bilaga 1. Även efter justeringar av sådana fastighetsgränser i kartan, t.ex. efter fastighetsbestämning eller inmätning av gräns, ska reservatsgränsen anses följa fastighetsgräns i berörd del.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Västkoststiftelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i TTELA Trollhättans Tidning, Elfsborgs Läns Allehanda och Dalslänningen.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Ingvar Olofsson har varit föredragande. I handläggningen har också deltagit avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert, och länsjurist Anders Hjalmarsson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Ingvar Olofsson

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

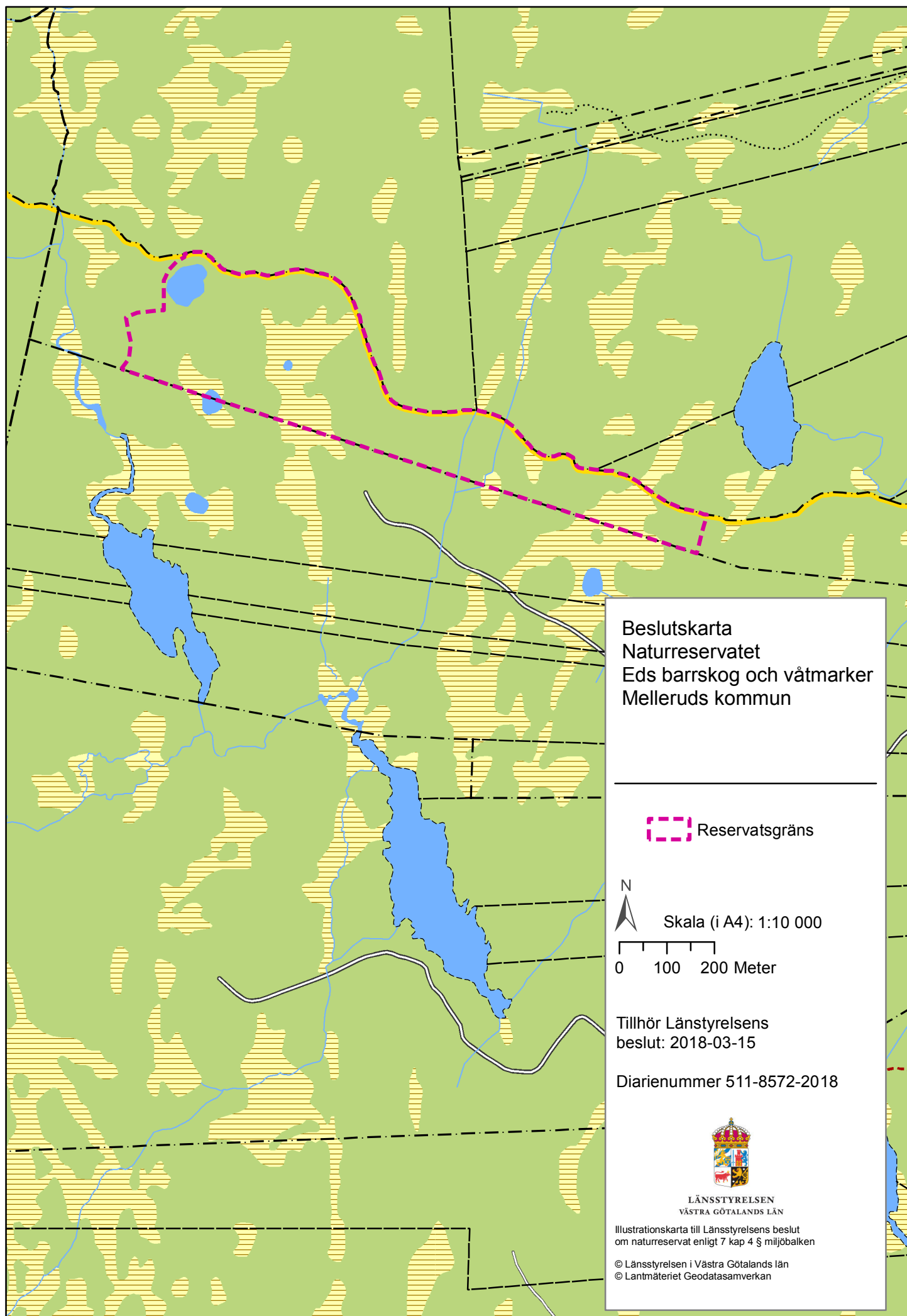
Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

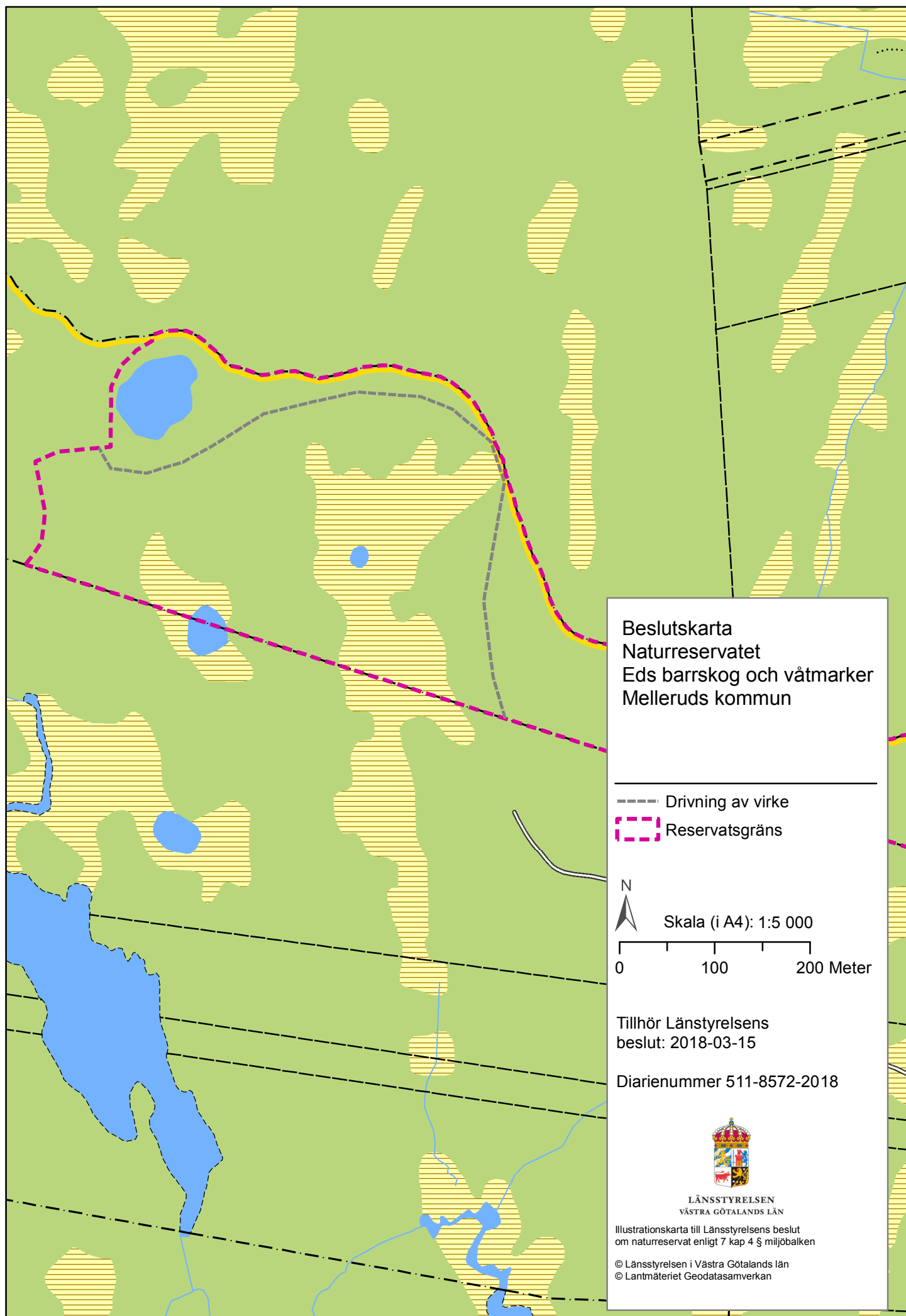
Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

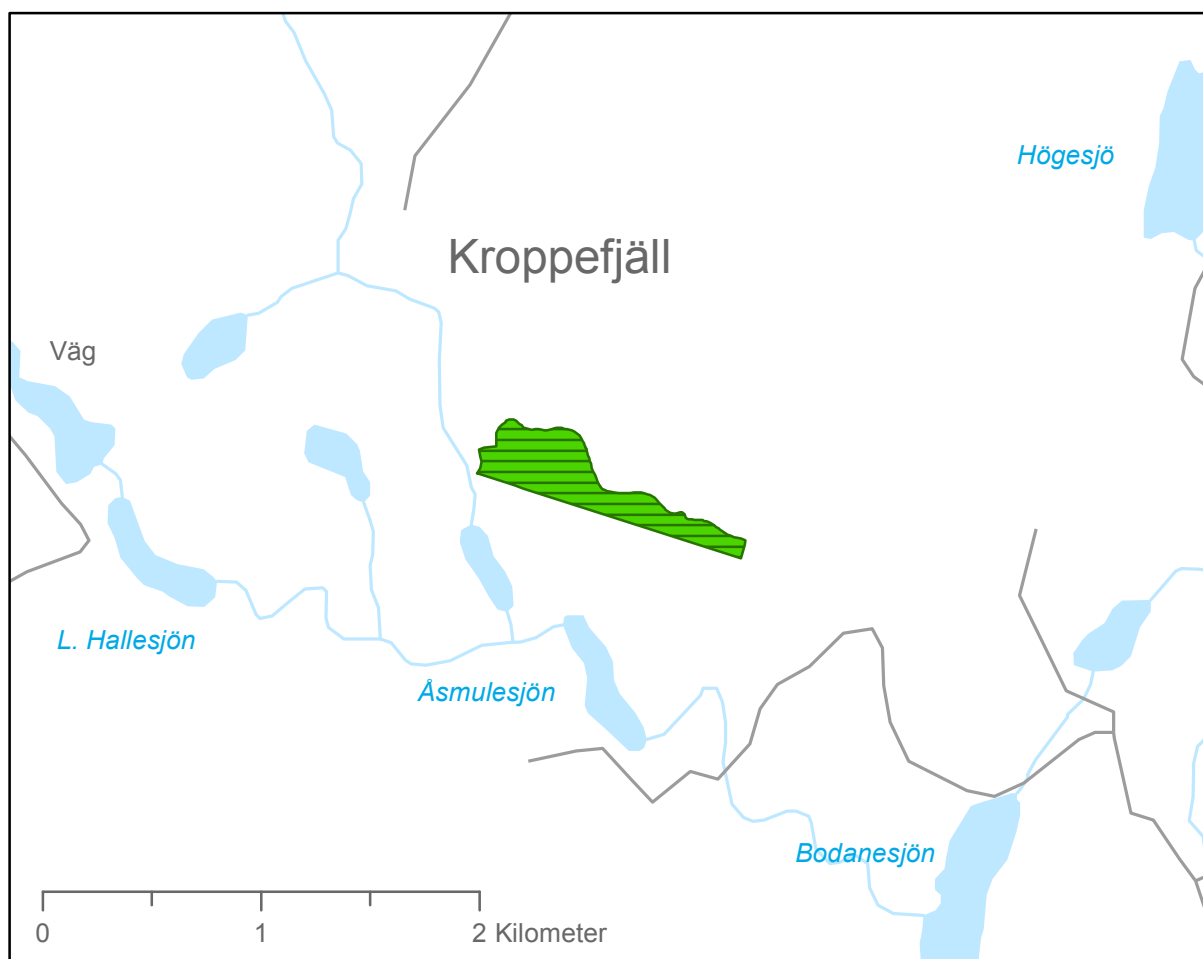
Bilaga 3

Dnr 511-8572-2018

Beslut 2018-03-15

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker Melleruds kommun

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Skötselplan
2018-03-15

Diarienummer
511-8572-2018
Dossienummer
1461-2216

Sida
1(13)

Skötselplan för naturreservatet Eds barrskog och våtmarker i Melleruds kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
1. Sammanfattning	4
1.1 Syfte.....	4
1.2 Fakta om området och dess skötsel	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	5
2.3 Bevarandevärden.....	6
2.4 Övrig bebyggelse och anläggningar.....	7
3. Skötsel och bevarandemål.....	8
3.1 Indelning av skötselområden.....	8
3.2 Bevarandemål.....	8
3.3 Skötselområde med mål och åtgärder	8
4. Friluftsliv.....	9
5. Kulturmiljövård.....	9
6. Gränsmarkering.....	9
7. Uppföljning	10
7.1 Dokumentation av skötselåtgärder	10
7.2 Bevarandemål och gynnsamt tillstånd	10
7.3 Revidering av skötselplanen	10
8. Planerad förvaltning	10
9. Referenser	10

BILAGOR

- 4.1 Karta – Skötselkarta
- 4.2 Tabell 1 - Arter
- 4.3 Tabell 2 - Naturtyper

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – BESKRIVNING

1. Sammanfattning

1.1 Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- Bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer.
- Bevara områdets naturskogar, våtmarksområden, tjärnar och vattendrag.
- Bevara områdets orörda karaktär med dess ekosystem.
- Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodosätta behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tryggas genom att:

- Avverkningar, gallringar och andra skogsbruksåtgärder förbjuds.
- Äldre barrskog, äldre barrblandskog, sumpskog, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt.
- Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

1.2 Fakta om området och dess skötsel

Reservatsområdet utgörs av del av fastigheten Ed 1:35. Skötseln utgår från att låta skogen utvecklas fritt. Detta resulterar i naturligt bildande av död ved och solbelysta luckor i skogen. Två informationstavlor sätts upp i anslutning till Karolinerleden (Karl XII:s väg), som löper längs naturreservatets norra gräns.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker
NVR ID:	2048151
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Mellerud
Ungefärlig mittpunkt:	N 6509609, E 339923 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet är beläget sex kilometer väster om Dals Rostock
Fastigheter och ägare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 5)
Nyttjanderättsinnehavare:	Enligt sakägarförteckning (bilaga 5)
Areal (ha):	22,3, varav 0,6 är vatten
Förvaltare:	Västkoststiftelsen
Naturgeografisk region:	21a, Dalslands kuperade skogslandskap

2.2 Allmän beskrivning av området

Topografi och läge

Naturreseptat Eds barrskogar och våtmarker ligger i Melleruds kommun, ca sex kilometer väster om Dals Rostock. Reseptatet utgörs av ett långsmalt skogsområde med inslag av hållmarker, våtmarker och mindre tjärnar. Hela området ligger på höjder mellan 170 och 200 meter över havet och ligger därmed över högsta kustlinjen.

Geologi och hydrologi

Kroppefjälls berggrund kan generellt indelas i tre olika typer; gotiska gnejser och graniter, Kappeboformationen och Dalformationen. Gnejsen som täcker huvuddelen av fjället utgör tillsammans med graniten den äldsta berggrunden. Den har troligen bildats under flera olika tidsperioder och två huvudformer kan särskiljas; Järbo- och Kroppefjällsgnejs. Järbognejsen som finns på västsidan har en grågrön färg och består av rödlätt ortoklas, gulgrön oligoklas, grön-svart glimmer och blågrå kvarts. Ofta är inblandningen av hornblände stor. Strukturen är ibland tydligt skiffrig, ibland massformig. Kroppefjällsgnejsen är övervägande rödaktig och de mest framträdande beståndsdelarna är rödaktig ortoklas, svart-svartgrön glimmer och kvartskorn.

Berggrunden i naturreseptatet består av gnejsgranit och jordtäcket är tunt i hela området, med inslag av hållmarker.

Kroppefjäll är på grund av sin höjd över havet och sitt läge relativt nära kusten ett nederbördsrikt område med en medelnederbörd på mellan 1000 - 1100 mm per år. Centralt i naturreseptatet finns ett mindre vattendrag som avrinner ner till Åsmulesjön.

Historisk markanvändning

På Kroppefjäll finns flera lämningar av husgrunder efter torp från 1800-talet. Ännu tidigare, under 1600- och 1700-talen, kolades sannolikt stora mängder skog för de närbelägna masugnarna. Den omfattande kolningen och senare även svedjebruk och betesdrift ledde till att Kroppefjällsplatån till stora delar var skoglöst under 1800-talet. Det finns spår efter åtminstone två skogsbränder där den senaste var i mitten på 1950-talet.

Enligt häradsekonomska kartan var reseptatet utmarker under slutet av 1800-talet. På utmarken gick djuren och betade och där hämtade man även sitt timmer och sin ved. Utmarken bestod därför av gles och betespräglad skogsmark.

Fig. 1. Den historiska kartan från slutet av 1800-talet visar att området då till stor del var beväxat med en gles barrskog.

Naturbeskrivning

Kroppefjälls högplatå utgörs av vidsträckta skogar med många utsträckta myrar, mosaikmyrar, sjöar och tjärnar. Vegetationen domineras av typisk näringsfattig barrskog med mossor och blåbärsris. Jordtäcket är ibland tunt och här dominerar gles tallskog med lavbeklädda hållmarker.

Området i naturreservatet är skyddsvärt på grund av naturvärden knutna till våtmarkerna och områdets vildmarkskaraktär, med förekomst av en rad olika typer av mossar, kärr och sumpskogar, samt att bevara äldre naturskogsliknade barr- och blandskogar med förekomst av skyddsvärda arter. Inom naturreservatet finns ett flertal olika naturmiljöer. Västligaste delen är kuperad och blockrik med dominans av äldre, varierad barrblandskog med relativt rikt inslag av gammal asp och stort inslag av död ved. Tre mindre tjärnar och öppen våtmark finns även i denna västra del. Längre österut tar en gles hållmarkstallskog med äldre tall vid, som sedan övergår till en talldominerad barrblandskog med inslag av äldre gran och asp. Delar av tallskogen är äldre än 140 år. Mitt i naturreservatet finns en tall- och björkdominerad sumpskog med inslag av våtmark. Längst i öster består skogen av en medelålders, högstammig tallskog på hållmark.

Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker har en mängd skogsbiologiskt viktiga strukturer så som äldre träd och död ved som är ovanliga i dagens, av skogsbruk präglade landskap. Sedan lång tid tillbaka har ytterst få skogsbruksåtgärder vidtagits. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av dessa viktiga strukturer. Detta har resulterat i en mosaikartad skog med mycket stora delar som idag utgör så kallade värdekärnor och andra delar som är på väg att bli värdekärnor. Dessa värden är av grundläggande vikt för att bevara livsformer som är knutna till områden med mer naturlig skogsdynamik.

2.2.1 Arter

Bland de arter som påträffats i reservatet kan följande nämnas: Dropptaggsvamp (S), vågig sidenmossa (S), blåmossa (S), stor revmossa (S), krusulota (S), späd frullania, tunn flarnlav, blodlav, gammelgranslav (S), stor kvistspik, korallblylav (S) och grynig blåslav. En lista över samtliga hittills funna rödlistade arter och signalarter finns i bilaga 4.2.

S = signalart

2.3 Bevarandevärden

Kulturhistoriska bevarandevärden

Karolinerleden (Karl XII:s väg), som löper längs naturreservatets norra gräns, är en registrerad fornlämning i form av övrig kulturhistorisk lämning (RAÄ Ör 133:1). Leden är också en av de mest populära vandringslederna i Dalsland.

Friluftslivsvärden

Naturreservatet är relativt lättillgängligt via Karolinerleden (Karl XII:s väg), som löper längs naturreservatets norra gräns. Tillsammans med andra befintliga naturreservat på Kroppefjäll finns särskilt goda förutsättningar för att bedriva friluftaktiviteter där natur- och landskapsupplevelsen är viktig. Förutsättningar för flera friluftaktiviteter under olika årstider är också goda.

2.4 Övrig bebyggelse och anläggningar

I reservatet finns inga kända anläggningar. Längs reservatets norra gräns löper Karolinerleden (Karl XII:s väg) som utgör en samfällighet (Edstorp S:1). Vid bildningstillfället specificeras den som: *Wägen till Halfare bro skall beräknas till 10 alnars bredd ...* (laga skiftesakt 15-ÖR-37). Se vidare i fastighetsförteckningen.

Fig 2. Karolinerleden (Karl XII:s väg)

DEL B – SKÖTSEL AV EDS BARRSKOG OCH VÅTMARKER

3. Skötsel och bevarandemål

3.1 Indelning av skötselområden

Indelning i skötselområden utgår normalt från skötselbehovet. Naturreservatet är indelat i ett skötselområde.

Skötselområdet är:

1. Talldominerad barrskog, med inslag av lövträd, våtmark, sumpskog och tjärnar. Fri utveckling.

Förekommande naturtyper i området och vad indelningen grundar sig på, redovisas i tabell 2.

3.2 Bevarandemål

Bevarandemålen preciserar syftet för skötselområdet och ger en beskrivning av hur det ska se ut när gynnsamt tillstånd råder. De ger också förutsättningarna för den uppföljning som planeras.

3.3 Skötselområde med mål och åtgärder

Skötselområde 1. Talldominerad barrskog, med inslag av lövträd, våtmark, sumpskog och tjärnar.

Skötselområde	Areal (ha)
1	22,3
Summa	22,3

Beskrivning

Skötselområdet avser hela naturreservatet och utgörs till stor del av talldominerad barrskog av orörd karaktär och med inslag av lövträd, våtmark, sumpskog och tjärnar. I området finns många äldre träd och mycket död ved.

Bevarandemål

Det övergripande målet är att låta skogsmarken utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Detta resulterar i strukturer, såsom gamla, grova träd och stående samt liggande träd, vilka är kännetecknande för ett naturligt fungerande och av människan i låg grad påverkat skogsekosystem. Arealen opåverkad barnaturskog och tillgången till död ved ökar därmed.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder förutom uppföljning av reservatets syfte, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter enligt Naturvårdsverkets riktlinjer, 2010 (se även kap. 7.2).

Fig. 3. Äldre tall med så kallad pansarbark. Många av tallarna är äldre än 140 år. Dessa träd har stor betydelse för epifytfloran och för många insekter.

4. Friluftsliv

Karta med informationstavlor finns i bilaga 4.1.

Bevarandemål

Att låta området vara tillgängligt för allmänheten och att besökare ska få relevant information om området. Aktuell information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida och två underhållna informationstavlor ska finnas i anslutning till Karolinerleden (Karl XII:s väg) i norra delen av naturreservatet.

Engångsåtgärder

Två informationstavlor ska sättas upp på de platser som är markerade på karta i bilaga 4.1. Tavlorna ska utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur". De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder

Informationstavlorna ska tillses regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

5. Kulturmiljövård

Reparation och underhåll av Karolinerleden (Karl XII:s väg) och borttagande av träd som riskerar att falla ner eller har fallit över leden kan ske utan krav på dispensprövning. Träd som har stått inom naturreservatet ska återläggas som död ved inom naturreservatet.

6. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar "Att skylta skyddad natur".

7. Uppföljning

7.1 Dokumentation av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd
- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

7.2 Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målbildindikatorer att anges. Dessa målbildindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

7.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

8. Planerad förvaltning

Naturreservatet förvaltas av Väst kuststiftelsen. Förvaltningen av naturreservatet bekostas av staten.

Tabell 2. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Åtgärd	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	2018	1
Informationstavlor	2018	1
Uppföljning av skötselåtgärd	Vid behov	3

9. Referenser

Referenser specifikt för detta naturreservat

ArtDatabanken, 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Naturvårdsverket, 2003. Att skylta skyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.

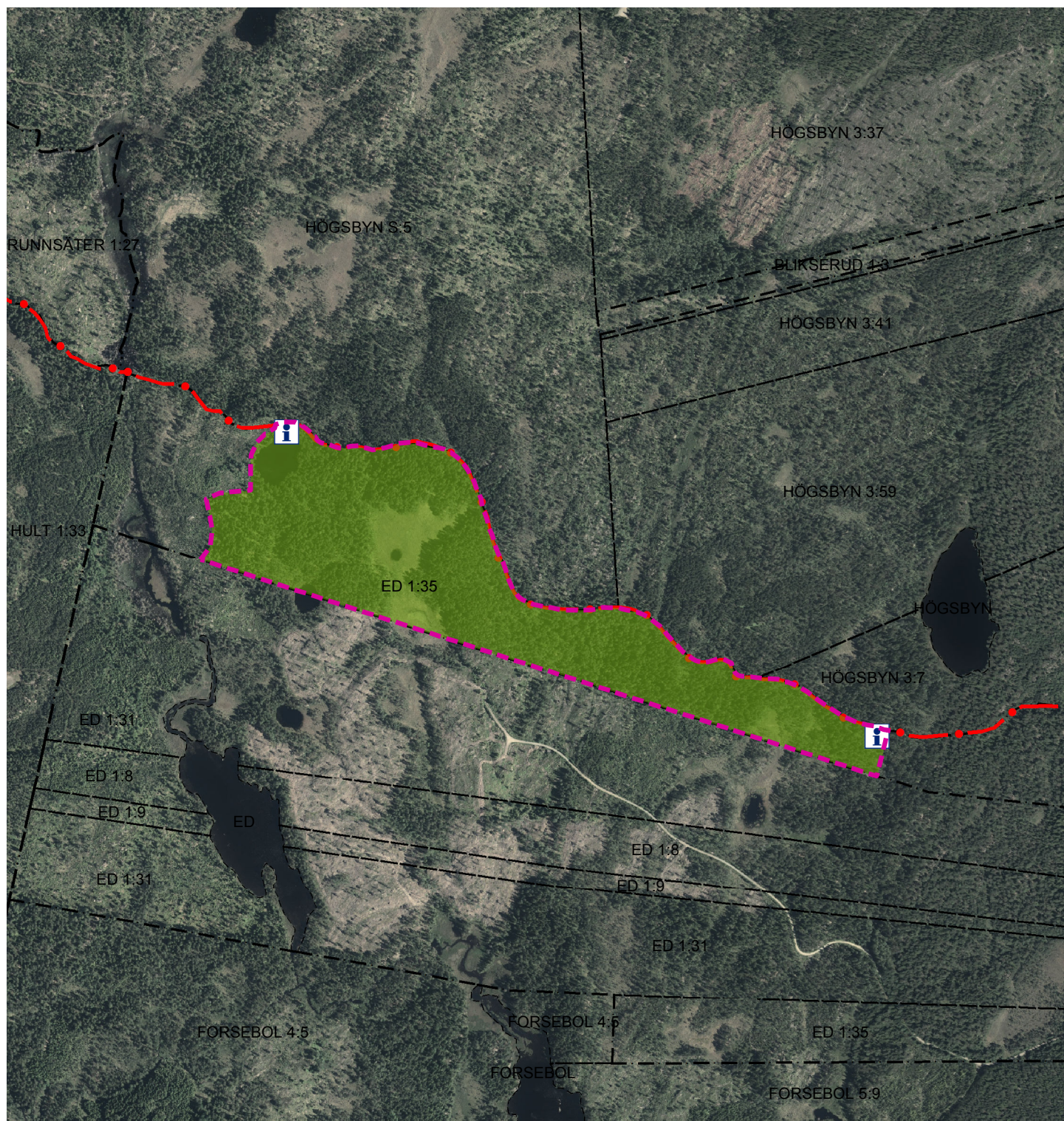
Naturvårdsverket, 2003. Kartering av skyddade områden – skogstyper i naturreservat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket. 2007. Myrskyddsplan för Sverige - huvudrapport över revidering 2006. Rapport 5667, Naturvårdsverket, Stockholm.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 2008. Myrskyddsplan för Västra Götalands län – utdrag från Myrskyddsplan för Sverige. Rapport 2008:77, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Göteborg.

Nitare, J. (red.), 2010. Signalarter - indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.

Naturcentrum AB, 2013. Inventering av skogliga värden på norra Kroppefjäll. Naturcentrum AB, Stenungsund.

Bilaga 4.1, Skötselplanekarta Naturreservatet Eds barrskog och våtmarker, Melleruds kommun

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Reservatsgräns

Informationsskylt

Skötselområdet

Karolinerleden, Karl XII väg (RAÄ Ör 133:1)

Skala (i A4): 1:10 000

0 100 200 Meter

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Eds barrskog och våtmarker
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2018-03-15,
dnr 511-8572-2018

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 4.2

Tabell Arter

Tabell 1.

Förekomst av

- signalarter (S), arter som används för att lokalisera och urskilja skogar med höga naturvärden (Skogsstyrelsen, Nitare 2010).
- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2015).
- arter (EU) som är listade i EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1 och art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2 och 4.

Art	Kategori	Inventering, år	Fyndplats	Källa/Uppgiftslämnare
Mossor				
Vågig sidenmossa	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Blåmossa	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Stor revmossa	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Krusulota	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Lavar				
Gammelgranslav	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Korallblylav	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Kärlväxter				
Spindelblomster	S	1977	Inom reservatet	Artportalen
Svampar				
Dropptaggsvamp	S	2013	Inom reservatet	Naturcentrum AB
Fåglar				
Kungsfågel	VU	2017	Kroppefjäll	Artportalen
Spillkråka	NT/EU	2017	Kroppefjäll	Artportalen
Gröngöling	NT	2015	Kroppefjäll	Artportalen
Tretåig hackspett	NT	2017	Kroppefjäll	Artportalen
Mindre hackspett	NT	2016	Kroppefjäll	Artportalen
Ängspiplärka	NT	2014	Kroppefjäll	Artportalen
Tjäder	EU	2017	Inom reservatet	Länsstyrelsen
Orre	EU	2015	Kroppefjäll	Artportalen
Järpe	EU	2013	Kroppefjäll	Artportalen
Smålom	NT	2016	Kroppefjäll	Artportalen
Storlom	EU	2017	Kroppefjäll	Artportalen
Trana	EU	2017	Kroppefjäll	Artportalen
Pärluggla	EU	2006	Kroppefjäll	Artportalen
Svarvuggla	EU	2006	Kroppefjäll	Artportalen
Nattskärja	EU	2016	Kroppefjäll	Artportalen
Kungsörn	NT	2016	Kroppefjäll (vin- terobs)	Artportalen
Däggdjur				
Varg	VU/EU	2017	Kroppefjäll	Länsstyrelsen
Lo	VU/EU	2015	Kroppefjäll	Länsstyrelsen

Bilaga 4.3

Tabell Naturtyper

Tabell 2: Markslag och naturtyper. Samtliga arealer är hämtade från: Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003).

Markslag och Naturtyp	Areal år 2017 (ha)
Barrskog:	15,7
Tallskog	11,4
Barrblandskog	3,6
Lövblandade barrskog	0,7
Sumpskog:	0,9
Lövsumpskog	0,3
Barrsumpskog	0,6
Ungskog inkl. hyggen	1,4
Våtmark:	3,7
Sjö:	0,6
Tjärnar/myrgölar	0,6
Vattendrag:	280 meter

Summa: 22,3 ha varav produktiv skog 17,9 ha.